

gemeenteraad : gemeente Bergen NH
Raadsvergadering : 17 april 2025
Zaaknummer :
Voorstelnummer :
Commissie : 10 april 2025
Soort agendering : Ter bespreking en vaststelling
Agendapunt :
Team : Griffie
Opsteller(s) : Raadswerkgroep Toekomstverkenning gemeente Bergen
Bijlagen: : 1. Ontwerp raadsbesluit
2. Verslag heisessie januari 2025
3. Begrotingswijziging

RAADSVOORSTEL

Onderwerp:	Toekomstverkenning gemeente Bergen 2025
-------------------	---

Voorgesteld besluit:

- I. De hoofdvragen en afbakening voor het onderzoek: 'Toekomstverkenning gemeente Bergen' vast te stellen:
 1. Wat is kenmerkend voor de gemeente Bergen: wie zijn we? (uitgangssituatie)
 2. Waar werken we naartoe en welke gemeente willen we zijn in 2040? (uitgangspunten)
 3. Met welke ontwikkelingen en opgaven moeten we rekening houden? (uitdagingen)
 4. Is de gemeente Bergen toekomstbestendig genoeg?
 5. Wat is er nodig om de doelen van de hoofdvragen 2 t/m 4 te bereiken?
- II. Een raadswerkgroep 'Toekomstverkenning gemeente Bergen' in te stellen bestaande uit de leden: M. Smook, M. van den Busken, A.J. van den Beld, W. Grooteman, F. Krijtenburg, P. van Huissteden, K. Bruin, K. van der Kaaij, J. Pijnenborg (griffier, als secretaris van de raadswerkgroep), M. van Kampen (burgemeester, als voorzitter van de raadswerkgroep).
- III. De leden van de raadswerkgroep te mandateren om een adviesbureau te selecteren en de verkenning te begeleiden.
- IV. Bijgevoegde begrotingswijziging 'overheveling budget' vast te stellen.

Geheimhouding

- ☐ Nee
☐ Ja

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De gemeente Bergen staat op een belangrijk keerpunt. Gelegen tussen de rust van de zee, het strand en de natuur van de Kop van Noord-Holland enerzijds, en de dynamiek van Alkmaar en Amsterdam anderzijds, bevindt Bergen zich in een unieke positie om zijn toekomstige groei en ontwikkelingen op een verantwoorde manier vorm te geven. Om deze balans te behouden, heeft de gemeenteraad de eerste stap gezet richting een toekomstverkenning die niet alleen de gemeente, maar ook haar inwoners, ondernemers en organisaties actief betreft.

Rust en Reuring in Harmonie

De gemeente Bergen biedt een aantrekkelijke combinatie van rust en reuring. In de kernen vinden we een levendig hart met voorzieningen voor jong en oud, terwijl het buitengebied en de woonwijken een serene omgeving bieden om te wonen en te recreëren. Deze waardevolle kwaliteiten zijn de fundamenteen waarop de toekomstverkenning is gebaseerd. De gemeente wil ervoor zorgen dat deze sterke punten behouden blijven en verder worden versterkt, met oog voor zowel de natuurlijke als culturele rijkdommen die Bergen zo bijzonder maken.

Proactieve Toekomstbenadering

De wereld om de gemeente heen verandert in een razend tempo. In plaats van deze veranderingen passief af te wachten, kiest de gemeente Bergen ervoor om proactief en alert in te spelen op de kansen en uitdagingen die zich aandienen. Door met alle betrokkenen, van inwoners en ondernemers tot verenigingen en stichtingen, samen te werken, wil de gemeente de toekomst nader verkennen. Dit helpt de gemeente om niet alleen regie te houden over haar eigen toekomst, maar ook om te zorgen dat de kernwaarden van de gemeente Bergen gewaarborgd blijven.

Betrokkenheid van de gemeenschap

De toekomstverkenning richt zich op de lange termijn en vraagt om een gezamenlijke inspanning van alle betrokkenen. De gemeente Bergen nodigt dan ook haar inwoners, ondernemers, verenigingen, stichtingen, jongeren en ouderen uit om actief mee te denken over de toekomst van hun gemeente. Wat willen we behouden? Wat willen we verder ontwikkelen? En wat zijn de wensen voor de komende jaren? Dit proces stelt Bergen in staat om met een duidelijke "stip op de horizon" de ambities voor de toekomst te formuleren.

Regie op Ambities

Een belangrijk onderdeel van de toekomstverkenning is het onderzoeken van wat er nodig is om de ambities van de gemeente waar te maken. Dit omvat niet alleen de benodigde middelen en organisatie, maar ook de juiste bestuursvorm en mankracht om de gestelde doelen te behalen. De gemeenteraad is vastbesloten om een toekomst te creëren waarin ruimte blijft voor de samenleving, de levendigheid, de natuur en een steeds veranderende wereld.

Met dit raadsvoorstel zet de gemeente de eerste stap in het proces van de toekomstverkenning van de gemeente Bergen.

TOELICHTING op de BESLISPUNTEN

De beslispunten waarover de gemeenteraad wordt voorgesteld te besluiten zijn hieronder nader toegelicht.

I. De hoofdvragen en afbakening voor het onderzoek “Toekomstverkenning gemeente Bergen” vaststellen.

In de afgelopen twee jaar kwam de raad meerdere keren bijeen om over de ontwikkelingen in en rondom de gemeente Bergen te spreken en over de ontstane situatie in de BUCH. Zowel raadsbreed als in kleinere groepen (raadsleden, collegeleden, ambtelijke ondersteuning) was de aanpak van een toekomstverkenning onderwerp van gesprek. Om tot een opdracht te komen voor de (bestuurlijke) toekomst van de gemeente Bergen is er aan het eind van de heidag van 25 januari 2025 besloten om een raadswerkgroep in te stellen. Deze raadswerkgroep heeft als taak de (hoofd)onderzoeksvragen te formuleren voor de toekomstverkenning en deze voor te leggen aan de raad voor akkoord. Na vaststelling in de raad wordt dan een opdracht uitgezet en zal deze raadswerkgroep de toekomstverkenning verder begeleiden. Vanzelfsprekend in goede samenwerking met de samenleving, het college en andere stakeholders.

De scope van het onderzoek is breed. Dit komt terug in de hoofdvragen van het onderzoek.

De raadswerkgroep heeft op basis van alle input de volgende hoofdvragen geformuleerd:

Hoofdvragen:

1. Wat is kenmerkend voor gemeente Bergen: wie zijn we? (uitgangssituatie)
2. Waar werken we naartoe en welke gemeente willen we zijn in 2040? (uitgangspunten)
3. Met welke ontwikkelingen en opgaven moeten we rekening houden? (uitdagingen)
4. Is de gemeente Bergen toekomstbestendig genoeg?
5. Wat is er nodig om de doelen van de hoofdvragen 2 t/m 4 te bereiken?

De toekomstverkenning wijst de gemeente Bergen de weg en helpt de gemeente Bergen om goed en snel te reageren en te anticiperen, ook in onverwachte situaties: hier is focus en prioritering voor nodig. Met het ravijnjaar en de krapte op de arbeidsmarkt in zicht, is niet alles zomaar meer mogelijk. De verkenning moet de gemeente Bergen helpen om focus te houden en om verstandige keuzes te maken bij bezuinigingen of investeringen.

De vragen over de toekomstverkenning gaan over de mate waarin het gemeentebestuur in staat is de lokale opgaven, wensen en ambities en de wettelijke taken uit te voeren; nu en in de toekomst. En of de manier waarop deze taken worden uitgevoerd voldoen aan kwaliteitseisen en aan wet- en regelgeving.

Overige afbakening van het verkenningstraject:

De raadswerkgroep stelt voor om samen met het te selecteren adviesbureau de hoofdvragen te verfijnen in deelvragen.

Naast de beantwoording van de hoofdvragen en nog te formuleren deelvragen, moet de verkenning in ieder geval ook ingaan op het samenspel tussen samenleving, college, raad en ambtelijke organisatie (ambtelijk- bestuurlijk samenspel), op sturing, regie en

verantwoording, op de financiële positie van de gemeente en het beheren van risico's en op de bedrijfsvoering, dienstverlening en de samenwerking in de regio.

Bij de toekomstverkenning wordt het adviesbureau gevraagd om bovenstaande uit te werken.

Daarnaast zal aan het te selecteren adviesbureau worden gevraagd om een plan van aanpak te maken met daarin in ieder geval opgenomen:

Minimaal op te nemen in Plan van Aanpak

- a.** De wijze waarop/de mate waarin samenleving, ondernemers en maatschappelijk middenveld betrokken worden in het onderzoek
- b.** Heldere afspraken over rol en betrokkenheid van:
 - ☐ Raad
 - ☐ Raadswerkgroep
 - ☐ College
 - ☐ Ambtelijke organisatie
- c.** Proces, tijdspad, rekening houdend met de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 en de ontwikkelingen in de regio gemeenten.
- d.** Kostenraming
- e.** Interne en externe communicatie gedurende het verkenningproces

Bij de verkenning wordt het adviesbureau gevraagd o.a. de volgende rapportages te betrekken:

- Visie op het Sociaal Domein: "Iedereen doet mee".
- Rapport Teunisse 2023
- Rapport Berenschot 2020
- De Omgevingsvisie

II Een raadswerkgroep "toekomstverkenning gemeente Bergen" in te stellen bestaande uit de leden:

- M. Smook
- M. van den Busken
- A.J. van den Beld
- W. Grooteman
- F. Krijtenburg
- P. van Huissteden
- K. Bruin
- K. van der Kaaij
- J. Pijnenborg (griffier, als secretaris van de raadswerkgroep)
- M. van Kampen (burgemeester, voorzitter van de raadswerkgroep)

en

III De leden van de raadswerkgroep te mandateren om een adviesbureau te selecteren en het onderzoek te begeleiden.

Iedere fractie vaardigt een lid af. Er worden door de raadswerkgroep zaken voorbereid ter besluitvorming in de raad). De raadswerkgroep heeft geen bevoegdheid tot het nemen van

inhoudelijke besluiten. Voor de continuïteit en voortgang is het van belang dat deze werkgroep een stabiele samenstelling heeft en samen optrekt. In bijzondere situaties kan hiervan worden afgeweken en kan een lid zich laten vervangen, onder de voorwaarde dat de vervanger volledig op de hoogte is en als volwaardig lid kan participeren. Bij verhindering van een lid, kan deze zijn input meegeven aan een ander lid en zich laten bijpraten door de andere leden, of door de griffier/burgemeester. De vergaderingen gaan door als een meerderheid beschikbaar is. De raadswerkgroep wordt voorgezeten door de burgemeester (M. van Kampen), zodat de gedegen uitwisseling van informatie tussen raad en college ook op deze wijze geborgd is (naast de afspraken die daarover worden gemaakt in het plan van aanpak).

De raadswerkgroep of een afvaardiging daarvan kan voor advies, afstemming en overleg collegeleden of andere stakeholders uitnodigen.

IV Bijgevoegde begrotingswijziging 'overheveling budget' vast te stellen.

U wordt gevraagd om een reeds gereserveerd budget, over te hevelen van de grootboeknummers van het College van B&W, naar de grootboeknummers van de gemeenteraad. Het betreft dus een budgetneutrale begrotingswijziging. Zie verder de toelichting bij dit besispunt onder de paragraaf "financiën" van dit raadsvoorstel.

RISICO'S

Er is inzet nodig van de werkorganisatie De BUCH voor het uitvoeren van de toekomstverkenning. Een risico kan zijn, dat er door onderbezetting op bepaalde taakvelden niet voldoende capaciteit is om stukken aan te leveren waardoor het proces stagneert. Bij een lange doorlooptijd van de verkenning is het mogelijk dat de gemeente Bergen geconfronteerd wordt met keuzes van de andere BUCH-gemeenten, voordat de gemeente Bergen de verkenning heeft afgerond.

FINANCIËN

De kosten zijn nog niet bekend. Wel is er in de eerste firap van 2024 budget beschikbaar gesteld op fcl. 6040000 en ecl. 438008 (budgetten van het College van B&W). Dit budget is in 2024 niet benut en is overgeheveld naar de begroting van 2025. Het in 2025 beschikbare budget wordt via bijgaande begrotingswijziging budgetneutraal overgeboekt van budget College van B&W 6010100, naar budget Raad en raadscommissies op 6010000. Zodra de kosten bekend zijn, wordt een subsidieaanvraag voor het onderzoek bij de provincie ingediend. Er is op dit moment nog niet met zekerheid te zeggen dat de provincie geld beschikbaar heeft.

COMMUNICATIE

Bij de publicatie van dit raadsvoorstel wordt een persbericht verstuurd en gepubliceerd op de website en sociale media.

BIJLAGEN

1. Ontwerp raadsbesluit
2. Verslag heisessie januari 2025
3. Begrotingswijziging

Gemeenteraad van de gemeente Bergen NH,

mr. J.G.S. (Janne) Pijnenborg
griffier

M. (Marjan) van Kampen
voorzitter